

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Hejdukové, soudkyně JUDr. Evy Kotrbaté a soudce JUDr. Petra Kulawiaka ve věci

žalobkyně: **Ambis Univerzita, a. s.**, IČO 61858307
sídlem Linderova 575/1, 180 00 Praha 8 - Libeň
zastoupená advokátkou Mgr. Danou Burdovou
sídlem V parku 2308/8, 148 00 Praha 4

proti
žalované: [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Chalupou
sídlem Na Zlíchově 18, 152 00 Praha 5 - Hlubočepy

pro zaplacení 91 582,40 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 3. června 2022, č. j. 9 C 421/2021–205,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.

II. Žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady odvolacího a dovolacího řízení ve výši 46 087,30 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 51 800 Kč spolu s příslušným úrokem z prodlení z titulu neuhrazeného školného, částky 39 782,40 Kč odpovídající smluvní pokutě ve výši 0,3 % denně z částky 51 800 Kč za dobu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

od 1. 3. 2021 do 11. 11. 2021 a smluvní pokuty ve výši 0,3 % denně z částky 51 800 Kč za dobu od 12. 11. 2021 do zaplacení (výrok I). Žalobkyni zavázal povinností zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení k rukám zástupce žalované částku 44 964 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II). Vzal za prokázané, že dne 14. 8. 2019 účastnice řízení uzavřely smlouvu o studiu, jejíž přílohou byly všeobecné podmínky studia číslo 6/2019. Žalovaná byla zapsána ke studiu ke dni 1. 9. 2019, přičemž absolvovala první semestr studia, za který řádně uhradila školné. Dne 30. 1. 2020 bylo její studium přerušeno na dobu od 21. 1. 2020 do 9. 2. 2021 s tím, že následně studium bylo ukončeno ke dni 22. 12. 2020. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že smlouva o studiu má charakter smlouvy spotřebitelské, neboť žalobkyně je financována výhradně z prostředků od studentů (tj. ze školného) a jako podnikatelka poskytuje službu studentům jako spotřebitelům za úplatu. Podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, má být výše školného stanovena ve vnitřním předpise vysoké školy. Ve vnitřních předpisech žalobkyně (ve statutu VŠ ani studijním a zkušebním řádu) výše školného stanovena není. Dle smlouvy o studiu včetně všeobecných podmínek studia právo na školné za první tři semestry vzniká již uzavřením smlouvy o studiu bez ohledu na to, zda student první tři semestry ukončí. Pro případ prodlení studenta s úhradou školného vzniká vysoké škole právo na smluvní pokutu 0,3 % z dlužné částky denně. Na všeobecných podmínkách studia nebyl podpis žalované připojen. Listinu obsahující ujednání o smluvní pokutě tak nelze hodnotit za opatřenou vlastnoručním podpisem spotřebitele. Soud proto k ujednání o smluvní pokutě podle § 1815 o. z. nepřihlíží. I kdyby soud dospěl k závěru o přijetí všeobecných podmínek studia ze strany žalované jako spotřebitele, pak při posuzování platnosti smluvní pokuty je třeba zkoumat smlouvu jako celek. Podle přesvědčení soudu prvního stupně ujednání o smluvní pokutě zakládá nerovnováhu v právech a povinnostech stran k újmě žalované jako spotřebitele. Pro nepřiměřenost těchto ujednání by soud tato ujednání pokládal za zakázaná podle § 1813 o. z. a k těmto by nepřihlížel. Navíc způsob ukončení studia je sankcionován tak tvrdě, že smlouva je současně neplatná pro rozpor se zákonem a dobrými mravy podle § 588 o. z. Student totiž nemá možnost studium ukončit, aniž by neuhradil školné minimálně za tři semestry z celkových čtyř semestrů. Nárok uplatněný žalobkyní na zaplacení školného za druhý a třetí semestr v celkové částce 51 800 Kč tak není uplatněn po právu. Tento nárok byl posouzen jako smluvní pokuta za předčasné ukončení studia ze strany žalované jako studentky, když v důsledku formy a obsahu sjednané smluvní pokuty k tomuto ujednání soud nepřihlíží, spotřebitel se jich dovolal. I kdyby k těmto bylo možno přihlížet, soud by je posoudil jako neplatné pro rozpor s dobrými mravy. Uvedený závěr by byl dle soudu aplikovatelný i v případě posouzení školného za druhý a třetí semestr nikoli jako smluvní pokuty, ale jako odstupného. V důsledku neexistence pohledávky žalobkyně za žalovanou za školné není oprávněný ani nárok na smluvní pokutu za nezaplacení školného. Navíc pokud jde o nárok na zaplacení smluvní pokuty, který by vznikl v souvislosti s prodlením se zaplacením zajištěné částky až v průběhu soudního jednání, tato pohledávka by dosud nebyla ani splatná. Otázku, zda žalovaná ukončila studium z legitimního důvodu, soud považoval za irelevantní, neboť toto právo vyplývá z § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včas odvolání. Považuje za nesprávný závěr soudu prvního stupně, že mezi žalobkyní a žalovanou se jedná o vztah spotřebitelský. Žalobkyně nevystupuje ve vztahu ke studentovi jako podnikatel, dodavatel služby, v případě školného se nejedná o protiplnění za poskytovanou službu a žalovaná ve vztahu k žalobkyni nebyla v pozici spotřebitele. Poukázala na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu. Zdůraznila, že podle § 40 zákona o vysokých školách soukromou vysokou školu stíhá zákonná povinnost zajistit si zdroje financování. Poplatky za studium nepředstavují přímé adresné protiplnění za poskytnutou službu, ale vyjadřují pouze podíl studenta na nákladech na vysokoškolské studiu a na jeho administraci. Žalobkyně musí investovat značné finanční prostředky do zkvalitňování výuky, rozvoje distanční výuky a do zkvalitnění zázemí pro studenty a jejich výuku. Žalobkyně dále eviduje velké množství studentů, kteří si prodlužují studium nad rámec standardní doby studia. Výklad soudu, že nárok žalobkyně na školné je smluvní pokutou, je mylný. Žalobkyně právo žalované jako studenta

kdykoli ukončit své studium nikdy nezpochybňovala. Nesouhlasí ani s hodnocením soudu prvního stupně, že i kdyby tomu tak nebylo, považoval by ujednání za zakázané jako nepřiměřené a zakládající významnou nerovnováhu v neprospěch žalované jako spotřebitele a zároveň za neplatné pro rozpor se zákonem a dobrými mravy. To, že nárok vysoké školy na školné za více období akademického roku může být sjednán v rámci smlouvy i pro případ, že studium bylo ukončeno dříve a student tato období „neodstudoval", byl již dříve potvrzen rozhodovací praxí soudů. Pokud jde o všeobecné podmínky studia, tyto byly neoddělitelně pojmově spojeny se smlouvou, a navíc byly žalovanou zvlášť podepsány dne 14. 8. 2019, což žalovaná nikdy nepopřela. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobě vyhověl, příp. aby rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

3. Žalovaná při prvním odvolacím jednání potvrdila, že na všeobecných podmínkách studia je její podpis. Rozsudek soudu prvního stupně považuje za správný a jeho odůvodnění za přesvědčivé. Ze strany žalobkyně jde o pokus domoci se bezdůvodného obohacení, neboť nedisponuje žádným právním titulem, na základě kterého by mohla po žalované požadovat plnění. Smlouva o studiu se svým charakterem blíží smlouvě spotřebitelské. Přestože žalovaná využila své základní právo, a to nepokračovat ve studiu, žalobkyně po ní požaduje nezaplacené školné, které přetransformovala na smluvní pokutu.

4. Posuzovaná věc již byla jedenkrát předmětem přezkumu odvolacího soudu. Odvolací soud zopakoval nosné důkazy provedené soudem prvního stupně a řízení doplnil sdělením obsahu originálu všeobecných podmínek studia ze dne 14. 8. 2019, na kterých se nachází podpis žalované. Rozsudkem ze dne 14. listopadu 2022 pak rozsudek soudu prvního stupně potvrdil v části, v níž byl zamítnut návrh na zaplacení smluvní pokuty za dobu od 12. 11. 2021 do zaplacení (výrok I). Ve zbývající části rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobě vyhověl (výrok II). Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok III). Odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17, usnesení ze dne 14. 1. 2013, sp. zn. IV. ÚS 4361/12, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 33 Cdo 4532/2014, a na článek 33 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Akcentoval, že na smlouvu o studiu nelze pohlížet jako na smlouvu spotřebitelskou, neboť právo na vzdělání patří mezi tzv. sociální práva. Poplatky spojené se studiem na soukromé vysoké škole nepředstavují přímé (adresné) protiplnění za poskytnutou službu (výuku), nýbrž vyjadřují podíl studenta na nákladech na vysokoškolské studium a jejich smyslem není založit sociální překážku v přístupu ke vzdělání. Bylo na žalované jako uchazečce o studium, aby zvážila zejména své finanční možnosti a následné plnění smluvních povinností. Ve smlouvě se zavázala uhradit tři semestry studia bez ohledu na to, zda tyto semestry dokončí či nikoli. Statut žalobkyně, jakož i její studijní a zkušební řád obsahující jednotlivé druhy poplatků za studium, byly registrovány ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Součástí smlouvy o studiu bylo i určení výše školného odpovídající opatření rektorky číslo 8/2019 – sazebníku poplatku spojených se studiem pro zimní semestr roku 2019/2020. Žalovaná ukončila studium 22. 12. 2020, přičemž neuhradila školné za druhý a třetí semestr. Odvolací soud shledal nárok žalobkyně na úhradu školného za důvodný. Žalovaná se smlouvou zavázala, že v případě prodlení s úhradou školného zaplatí smluvní pokutu ve výši 0,3 % denně z dlužné částky. Její výši odvolací soud neshledal nepřiměřenou a ujednání o ní není neplatné pro rozpor s dobrými mravy. Žalobkyni vznikl nárok na zaplacení smluvní pokuty pouze ve výši představující prodlení do dne podání žaloby. Pokud jde o nárok na zaplacení smluvní pokuty, který vznikl v souvislosti s prodlením v průběhu soudního řízení, v této části jde o dosud nesplatnou smluvní pokutu, kterou tak přiznat nelze.

5. Proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 11. 2022 podala žalovaná dovolání, které Nejvyšší soud usnesením ze dne 20. 6. 2024, č. j. 33 Cdo 1054/2023–281, odmítl a žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů dovolacího řízení. Dovolání shledal za nepřípustné, neboť dovolatelka řádně nevylíčila, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, pokud označila více alternativ přípustnosti dovolání pro jednu právní otázku. Přesto dovolací

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

soud považoval za vhodné uvést, že se žalovaná mýlí, má-li za to, že otázka, zda je smlouva o studiu na soukromé vysoké škole smlouvou spotřebitelskou, nebyla v rozhodovací praxi dosud vyřešena. Sama žalovaná označila rozhodnutí, která se k této otázce vyjadřují. Závěr o nespotřebitelském charakteru smluv o studiu Nejvyšší soud zopakoval například v usnesení sp. zn. 33 Cdo 4825/2017 a sp. zn. 33 Cdo 2109/2021.

6. Na základě ústavní stížnosti žalované Ústavní soud nálezem ze dne 18. července 2025 vyslovil, že Nejvyšší soud usnesením ze dne 20. 6. 2024, č. j. 33 Cdo 1054/2023-281, porušil základní právo stěžovatelky zaručené článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a toto usnesení Nejvyššího soudu zrušil (výrok I a II). Ve zbývající části ústavní stížnost odmítl. Nejvyššímu soudu vytkl mechanické vyhodnocení dovolání, aniž by bylo vycházeno z celého jeho obsahu. Výsledek rozhodnutí tak se jeví jako přepjatě formalistický.

7. Nejvyšší soud následně rozsudkem ze dne 28. 5. 2026, č. j. 33 Cdo 2012/2025–427, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 11. 2022, č. j. 18 Co 188/2022–243, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2025, sp. zn. IV. ÚS 2093/24, v němž Ústavní soud uzavřel, že v případě vztahu mezi soukromou vysokou školou a jejím studentem jde o vztah ze spotřebitelské smlouvy. Ke stejnému závěru Ústavní soud dospěl i v nálezu ze dne 7. 5. 2025, sp. zn. IV. ÚS 3310/2024. Nejvyšší soud pak rozsudkem velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 10. 2. 2026, sp. zn. 31 Cdo 1737/2025, změnil dosavadní rozhodovací praxi dovolacího soudu a dospěl k závěru o spotřebitelském charakteru právního vztahu založeného smlouvou o studiu poskytnutém za úplatu. Protože odvolací soud přijal závěr, že smlouva o studiu na soukromé vysoké škole není smlouvou spotřebitelskou, je jeho rozhodnutí v rozporu s recentní judikaturou Ústavního i Nejvyššího soudu a spočívá tak na nesprávném právním posouzení věci. Nejvyšší soud proto rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že vzhledem ke spotřebitelskému charakteru smlouvy o studiu se odvolací soud v dalším řízení bude muset zabývat rovněž přezkumem dotčených ustanovení předmětné smlouvy z tohoto hlediska. Ohledně způsobu úpravy poplatku za studium se bude muset taktéž vypořádat i s právním názorem Ústavního soudu vyjádřeném v nálezu ze dne 19. 2. 2025, sp. zn. II. ÚS 2694/24, týkajícím se povahy vnitřních předpisů vysoké školy a jejich významu v rámci závazkového vztahu mezi soukromou vysokou školou a studentem.

8. Žalobkyně v následujícím podání doplnila, že se nadále ztotožňuje s názorem Krajského soudu v Plzni obsaženým v jeho rozsudku ze dne 14. 11. 2022. Zdůraznila, že příslušná ustanovení obsažená ve smlouvě o studiu, respektive ve všeobecných podmínkách studia, zakládající nárok žalobkyně na školné nelze v žádném případě posoudit jako smluvní pokutu tak, jak dovodil soud prvního stupně. Smluvní pokutu je možno sjednat pouze pro případ porušení povinnosti. Žalovaná tím, že ukončila své studium u žalobkyně, žádnou povinnost neporušila. Povinnost uhradit školné za akademický rok, respektive za první tři semestry studia, je nutno primárně posuzovat jako hlavní smluvní plnění. Skutečnost, že ukončení studia nastalo v průběhu akademického roku, sama o sobě nečiní z povinnosti uhradit sjednané školné smluvní pokutu ani jinou sankci. Na podporu svého tvrzení odkázala na řadu rozhodnutí odvolacích soudů. Zdůraznila, že podle výslovné dikce § 1813 odst. 1 věty druhé o. z. jsou z posuzování z hlediska přiměřenosti ujednání vyňata ujednání o hlavním předmětu závazku, a to i pro posouzení přiměřenosti vzájemného plnění. Navíc aby se vůbec mohlo jednat o nerovnováhu, muselo by se jednat v souladu s § 1814 odst. 2 o. z. o nerovnováhu významnou, ne nerovnováhu jakoukoli, respektive obyčejnou. Právní řád soukromé vysoké školy ukládá povinnost bez dalšího zajistit si financování, a to nejen na vzdělání samotné, ale na další činnosti spojené s fungováním vysoké školy. Financování stát kontroluje nejen při vzniku soukromé vysoké školy, ale po celou dobu její existence. Provoz vzdělávací instituce není variabilní náklad, který lze upravit podle aktuálního počtu studentů, ale fixní závazek, který škola musí nést bez ohledu na individuální rozhodnutí jednotlivců. Pokud by bylo studentům umožněno jednostranně odstoupit od svých závazků

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

a účelově se tím zprostit splnění převzatých povinností například tím, že budou postupovat podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách a zanechají studia, zatímco škola by byla nucena nadále financovat zajištění vzdělávání všech ostatních pokračujících studentů, ale i nákladů na těmito studenty uvolněná místa, která nezaplní, vedlo by to ke zcela nežádoucí destabilizaci celého systému soukromého vysokého školství jako nejvyššího stupně vzdělávací soustavy v ČR. Pokud jde o smluvní pokutu, žalobkyně poukázala na již dříve judikovanou obecně přípustnou hranici 0,5 % denně, respektive 182,5 % ročně. Přiměřenost sjednané pokuty podle denní sazby je nutno posuzovat i s přihlédnutím k hodnotě a významu utvrzované smluvní povinnosti. Dle názoru žalobkyně ujednání o smluvní pokutě sjednané ve všeobecných podmínkách studia, které jsou nedílnou součástí smlouvy o studiu, nelze posuzovat jako zneužívající klauzuli ve smyslu ustanovení o ochraně spotřebitele. Při jednání odvolacího soudu pak žalobkyně vyjádřila názor, že závěry krajského soudu obsažené v jeho rozsudku ze dne 14. listopadu 2022 obstojí i optikou spotřebitelských smluv. Navrhla, aby odvolací soud rozhodl v intencích svého předchozího rozhodnutí, a navíc přiznal smluvní pokutu do dne vyhlášení rozsudku.

9. Žalovaná v dalším vyjádření (ve vyjádření z 26. 8. 2026 odkázala především na relevantní judikaturu a současnou rozhodovací praxi soudů) odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2026, č. j. 33 Cdo 2151/2025–302, a ze dne 28. 7. 2026, č. j. 33 Cdo 2096/2025-559. Vyjádření žalobkyně z 21. 8. 2026 obsahuje demagogii, která byla vyvrácena například rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 20 Co 44/2026 či rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 43 C 207/2005–219, dle nichž ujednání o tom, že student je povinen zaplatit školné za první akademický rok i v případě, že do studia nenastoupí, není hlavním ujednáním o předmětu a ceně smlouvy ve smyslu § 1813 věta druhá o. z. ve znění účinném v rozhodné době, ale doplňující klauzulí o podmínkách hrazení ceny plnění žalovanou, na něž se vztahuje věta první uvedeného ustanovení zakazující ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Rozhodnutí popírající existenci spotřebitelských vztahů mezi vysokou školou soukromou a studenty jsou neaplikovatelná, když byla překonána judikaturní činností Ústavního soudu. Smlouva o studiu je plná zneužívajících a zvláště nevýhodných ujednání. Žalovaná dále zdůraznila absenci řádné právní úpravy poplatků spojených se studiem ve vnitřních předpisech žalobkyně mající za následek neplatnost (nicotnost) smlouvy o studiu. V rozsudku 33 Cdo 2443/2023 Nejvyšší soud potvrdil, že uzavřená smlouva o studiu jakožto soukromoprávní titul nestačí a že její platnost je bytostně závislá na předchozí existenci a platnosti veřejnoprávního titulu (tzn. na MŠMT registrovaném a platném vnitřním předpisu) upravujícího poplatky spojené se studiem podle kogentního ustanovení § 59 zákona o vysokých školách. Na správném výkladu práva ze strany Nejvyššího soudu obsaženém v uvedeném rozsudku nemění nic ani nález Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2025, sp. zn. II. ÚS 2694/24. Nemá-li tedy škola existující a platný právní titul předvídaný (požadovaný) zákonem, tedy vnitřní předpis (veřejnoprávní titul) upravující školné a další poplatky, pak smlouva o studiu uzavřená s uchazečem či studentem sama o sobě k platnosti a účinnosti tohoto soukromoprávního titulu nestačí. Na podporu svého tvrzení pak žalovaná odkázala na řadu rozhodnutí okresních a krajských soudů. Žalovaná ve druhém a třetím semestru nebyla studentkou školy, nemohlo jí tedy být poskytnuto za toto období protiplnění. Odkázala dále především na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 29. května 2025, č. j. 35 Co 368/2024–442. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v plném rozsahu potvrdil.

10. Odvolací soud k odvolání žalobkyně znovu přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně. S ohledem na změnu judikatury v pohledu na charakter smluv o studiu uzavíraných mezi soukromou vysokou školou a studenty dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

11. Ústavní soud ve svých nálezech a následně i Nejvyšší soud ve sjednocujícím rozhodnutí (např. IV. ÚS 2093/24, IV. ÚS 3310/2024, 31 Cdo 1735/2025) najisto postavil, že smlouvy o studiu uzavírané mezi soukromou vysokou školou a studenty mají charakter spotřebitelských

smluv. Touto judikaturou je odvolací soud při svém rozhodování vázán. Spotřebitelský charakter smlouvy v projednávané věci jednoznačně vyplývá i ze zrušovacího usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2026; s tímto závěrem odvolací soud nehodlá žádným způsobem polemizovat. Zaměřil se proto především na posouzení, zda uzavřená smlouva o studiu, jejíž nedílnou součástí jsou všeobecné podmínky studia, obstojí i z pohledu přísnější úpravy spotřebitelských smluv. Je třeba přitom aplikovat zákonnou úpravu závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem dle § 1810 a násl. o. z. ve znění ke dni uzavření předmětné smlouvy o studiu, to je ke dni 14. 8. 2019.

12. Soud prvního stupně s ohledem na dnes již sjednocenou judikaturu vyšších soudů vycházel ze správného závěru, že inominátní smlouvu o studiu uzavřenou mezi účastnicemi je nutno posuzovat dle ustanovení o spotřebitelských smlouvách.

13. Podle § 1798 odst. 1 ustanovení o smlouvách uzavíraných adhezním způsobem platí pro každou smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejích pokynů, aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit. Podle § 1798 odst. 2 použije-li se k uzavření smlouvy se slabší stranou smluvní formulář užívaný v obchodním styku nebo jiný podobný prostředek, má se za to, že smlouva byla uzavřena adhezním způsobem. Podle § 1800 odst. 2 o. z. obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, která je pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je proto rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštních důvodů od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je doložka neplatná.

14. Podle § 1813 o. z. se má za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Podle § 1815 k nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá.

15. Nárok na zaplacení školného za druhý a třetí semestr v celkové výši 51 800 Kč žalobkyně odvozuje od smlouvy o studiu, respektive všeobecných podmínek studia, jež jsou nedílnou součástí smlouvy o studiu. Dle článku III bod 2 všeobecných studijních podmínek uchazeč/student se zavazuje hradit vysoké škole školné. Nárok vysoké školy na toto školné za první tři semestry studia vzniká okamžikem uzavření smlouvy o studiu, a to bez ohledu na to, zda uchazeč/student první tři semestry studia ukončí či nikoli. Pokud uchazeč/student ke studiu do prvního ročníku vůbec nenastoupí, stává se požadované školné stornopoplatkem za nenastoupení ke studiu ve výši školného za první tři semestry studia.

16. Je nepochybné, že účastnice sjednaly smlouvu o studiu adhezním způsobem. Všeobecné podmínky studia pak obsahují v článku III bod 2 doložku, která je pro žalovanou coby slabší smluvní stranu zvláště nevýhodná, aniž by pro její sjednání byl rozumný důvod. Žalobkyně, jakožto poskytovatelka studia přitom nemohla rozumně očekávat, že by spotřebitel, tedy žalovaná s daným ujednáním souhlasila v případě individuálního sjednání smlouvy. Ujednání o povinnosti úhrady školného za první tři semestry studia bez ohledu na to, zda žalobkyně poskytne protiplnění žalované, tak je nutno hodnotit jako neplatné podle § 1800 odst. 2 o. z. (nikoli dle § 588, jak vyslovil odvolací soud ve svém prvním rozsudku, a na tomto svém závěru trvá).

17. V daném případě navíc nelze přehlédnout, že žalovaná ke studiu nastoupila, řádnou studentkou vysoké školy však byla pouze po dobu prvního semestru. Mezi účastníky není sporu, že školné za první semestr žalovaná řádně uhradila. Následně k žádosti žalované jí žalobkyně přerušila studium na dobu od 21. 1. 2020 do 9. 2. 2021. V mezidobí ke dni 22. 12. 2020 bylo k žádosti žalované ukončeno studium na vysoké škole. Dle čl. 10 studijního a zkušebního řádu v době přerušení studia není osoba studentem. Pakliže v době druhého a třetího semestru tedy žalovaná již nebyla studentkou žalobkyně a žalobkyně tak nebyla povinná poskytnout jí protiplnění ve formě zajištění studia, nemůže za toto období žalovanou stíhat povinnost hradit školné.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

18. Dle názoru odvolacího soudu nárok uplatněný žalobkyní na zaplacení školného za druhý a třetí semestr v celkové částce 51 800 Kč nelze posuzovat jako smluvní pokutu či odstupné, jak učinil soud prvního stupně, když takovouto vůli z ujednání ve smlouvě dovodit nelze. Výkon práva žalované na přerušení studia či ukončení studia ani smluvní pokutou sankcionovat nelze. Věcný závěr soudu prvního stupně, že nárok uplatněný žalobkyni na zaplacení školného za druhý a třetí semestr v částce 51 800 Kč není uplatněn po právu, však odvolací soud považuje za správný.

19. S ohledem na shora uvedený závěr se jeví nadbytečná námitka žalované zpochybňující platnost výše poplatků spojených se studiem stanovené opatřením rektorky, pokud nebylo registrováno ministerstvem školství. Přesto odvolací soud v souladu s pokyny obsaženými ve zrušovacím usnesení Nejvyššího soudu považuje za nutné odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2025, sp. zn. II. ÚS 2694/24. Z uvedeného Ústavního nálezu nutno dovodit, že pokud smlouva uzavřená mezi soukromou vysokou školou a uchazečem (studentem) obsahuje odkaz na vnitřní předpis, který stanoví výši poplatku za studium, popřípadě na jiné vnitřní předpisy upravující práva a povinnosti smluvních stran, lze na takový vnitřní předpis nahlížet jako na „obecné obchodní podmínky“ ve smyslu občanskoprávním. Není proto vyloučeno, aby byla smluvní povinnost hradit úplatu za studium určena i odkazem na od smlouvy odlišný dokument. V takovém případě by pro platnost soukromoprávní smlouvou založených závazků smluvních stran nebylo rozhodující, zda tento dokument, na který smlouva pro stanovení výše úplaty za studium odkazuje, byl či nebyl registrován MŠMT. Ke stejnému závěru dospěl i Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 33 Cdo 601/2025, ze dne 18. 3. 2026.

20. Je třeba přisvědčit soudu prvního stupně, že v důsledku závěru o neexistenci pohledávky žalobkyně za žalovanou v podobě školného není oprávněný ani další nárok žalobkyně na smluvní pokutu za nezaplacení školného ve výši 0,3 % denně z částky 51 800 Kč, neboť nevznikl-li závazek, tedy povinnost plnit, nemůže být tato povinnost ani porušena. Navíc za situace, kdy dle smlouvy o studiu stíhá povinnost hradit smluvní pokutu při porušení smlouvy výlučně spotřebitele a nikoli též poskytovatele služby, bylo by nutno uzavřít, že jde o ujednání představující i vzhledem k poměru výše smluvní pokuty k výši (významu) jí zajištěné povinnosti optikou spotřebitelských smluv významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, a to k újmě spotřebitele (usnesení Nejvyššího soudu 33 Cdo 2151/2025, ze dne 30. 7. 2026). Ujednání o smluvní pokutě tak by bylo v rozporu s požadavkem přiměřenosti, a tedy by na něho bylo nutno pohlížet jako na ujednání neplatné.

21. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil, a to včetně zákonu odpovídajícímu výroku o nákladech řízení před soudem prvního stupně, který účastníky ani nebyl zpochybněn. Zástupce žalované náklady řízení vyúčtoval dne 3. 6. 2022, kdy za jeden úkon právní služby požadoval částku 4 780 Kč dle § 7 bod 5 ve spojení s § 8 odst. 1 advokátního tarifu, když vycházel z tarifní hodnoty předmětu řízení 91 582,40 Kč (51 800+39 782,40 Kč), celkem pak 26 039,20 Kč, a soud prvního stupně mu přiznal 44 964 Kč jako účelně vynaložené náklady řízení za 7 úkonů právní služby, dále režijní paušály, náhradu za ztrátu času (cestovné neuplatnil) a DPH, kdy soud rovněž vycházel z částky 4 780 Kč za jeden úkon právní služby z tarifní hodnoty 91 582,40 Kč. Nové a zcela odlišné vyúčtování prvostupňových nákladů řízení zástupcem žalované ze dne 4. 9. 2026 tak na správnosti výroku II napadeného rozsudku nemůže ničeho změnit.

22. Úspěšné žalované byly přiznány i náklady odvolacího a dovolacího řízení (§ 142 odst. 1, § 224 odst. 1, § 243g odst. 1 o. s. ř.).

23. Jelikož žalovaná rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení nenapadla a sama účtovala ve shodě s tímto rozsudkem za jeden úkon právní služby 4 780 Kč, přičemž ze stejné tarifní hodnoty při vyčíslení nákladů řízení vycházel i Nejvyšší soud v usnesení ze dne 20. 6. 2024 (číslo listu 281 spisu), je dle názoru odvolacího soudu nutno tento pohled na výši tarifní hodnoty zachovat jako spravedlivého a vyváženého rozhodnutí o nákladech řízení před soudy všech

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

stupňů. V této souvislosti nutno připomenout, že již v původním odvolacím řízení odvolací soud výrokem I částečně potvrdil rozsudek soudu prvního stupně rovněž ve výroku I, kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně na zaplacení smluvní pokuty ve výši 0,3 % denně z částky 51 800 Kč za dobu od 12. 11. 2021 do zaplacení, a žalované tak ve výsledku byla uložena povinnost uhradit smluvní pokutu ve výši 0,3 % denně z částky 51 800 Kč pouze za dobu od 1. 3. 2021 do 11. 11. 2021. Již v prvním odvolacím řízení tedy žalovaná, pokud jde o nárok na zaplacení smluvní pokuty, byla v tomto předmětu řízení částečně úspěšná.

24. Byť dovolací soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2026 formálně (pro odvolací soud však nepochopitelně) zrušil celý rozsudek odvolacího soudu ze dne 14. 11. 2022, tedy i v potvrzujícím výroku I, proti němuž žalovaná dovolání nepodala a ani podat nemohla (viz dovolací návrh na čísle listu 260), nutno považovat za spravedlivé řešení poměrů, aby i následně vzniklé náklady odvolacího a dovolacího řízení byly žalované přiznány z předmětu řízení 51 800 Kč a 39 782,40 Kč, tedy pouze z nároků na zaplacení školného a smluvní pokuty za dobu od 1. 3. 2021 do 11. 11. 2021, v nichž byla žalovaná v dalším řízení plně úspěšná a do té doby také pouze z této tarifní hodnoty náklady řízení vyčíslovala. Pokud tedy nyní žalovaná s odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 11 Co 324/2025-193, požaduje náklady řízení i z nároku na smluvní pokutu za dobu od 12. 11. 2021 do zaplacení, přičemž vychází z tarifní hodnoty dle § 8 odst. 2 advokátního tarifu, pak je nutno zdůraznit, že v přezkoumávané věci je odlišná skutková a procesní situace, shora podrobně popsaná, navíc nejde o sjednocující stanovisko vyšších soudů, kterým by se měl odvolací soud v této věci řídit.

25. I pro účely odvolacího řízení tak nutno vycházet z tarifní hodnoty předmětu řízení ve výši 91 582,40 Kč. Účelně vynaložené náklady odvolacího řízení sestávají ze dvou úkonů právní služby (účast na prvním jednání odvolacího soudu 14. 11. 2022 přesahující dvě hodiny) po 4 780 Kč dle § 7 bod 5 advokátního tarifu, dvou režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 4) a náhrady za promeškaný čas za šest půl hodin po 100 Kč dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem za první odvolací řízení činí jeho náklady 10 760 Kč. Po připočtení 21 % DPH jde o částku 13 019,60 Kč.

26. Žalované dále byly přiznány náklady za první dovolací řízení, a to za sepis dovolání ze dne 15. 2. 2023, to je za jeden úkon částka 4 780 Kč, jeden režijní paušál 300 Kč a 21 % DPH ze součtu uvedených částek, celkem 6 146,80 Kč. Po připočtení žalovanou zaplaceného soudního poplatku z dovolání ve výši 7 000 Kč činí účelně vynaložené náklady žalované v souvislosti s prvním dovolacím řízením 13 146,80 Kč. Za účelně vynaložené pak lze považovat též náklady za nahlížení do spisu zástupcem žalované dne 1. 12. 2022 (číslo listu 241 spisu) v souvislosti se zvažovaným dovoláním. Advokát požadoval za úhradu kopie CD se zvukovým záznamem z jednání odvolacího soudu ze dne 14. 11. 2022 částku 50 Kč, dále za parkovné 30 Kč. Celkem za fázi prvního dovolacího řízení byly žalované přiznány náklady ve výši 13 226,80 Kč.

27. Po zrušení usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2024 nálezem Ústavního soudu ze dne 18. července 2025 (číslo listu 298 spisu) lze za účelně vynaložený náklad druhého dovolacího řízení považovat pouze aktuální doplnění dovolání spolu s judikaturou vyšších soudů ze dne 26. 2. 2026. V souvislosti s novelizací advokátního tarifu od 1. 1. 2025 za tento úkon žalované stále náleží odměna dle § 7 bod 5 advokátního tarifu ve výši 4 780 Kč a náhrada za jeden režijní paušál dle § 13 odst. 4 ve výši 450 Kč. Po připočtení 21 % DPH ze součtu uvedených částek činí náklady druhého dovolacího řízení 6 328,30 Kč.

28. Po zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni za dne 14. 11. 2022, č. j. 18 Co 188/2022–243, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2026, tak znovu ve věci jednal odvolací soud. Žalované byly přiznány účelně vynaložené náklady za druhé odvolací řízení, a to za dva úkony právní služby (účast u jednání odvolacího soudu dne 2. 9. 2026 a za vyjádření žalované ze dne 31. 8. 2026 jako reakce na vyjádření žalobkyně ze dne 21. 8. 2026), nikoli za další doplnění rozhodovací praxe soudů ze dne 26. 8. 2026, kterou si dokáže odvolací soud vyhledat sám, a to po 4 780 Kč, náhrada za dva režijní paušály po 450 Kč, náhrada za ztrátu času v souvislosti

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

s odvolacím jednání 2. 9. 2026 za čtyři půhodiny po 150 Kč, celkem tedy 11 060 Kč. Po připočtení 21 % DPH k uvedené částce činí náklady druhého odvolacího řízení 13 382,60 Kč. K této čase je ještě nutno připočíst výdaj za parkovné ve výši 130 Kč. Účelně vynaložené náklady této fáze řízení představují 13 512,60 Kč.

29. Náklady odvolacího a dovolacího řízení tak celkem byly žalované přiznány ve výši 46 087,30 Kč (13 019,60 Kč+13 226,80 Kč+6 328,30 Kč+13 512,60 Kč). Žalobkyni byla uložena povinnost náklady odvolacího a dovolacího řízení uhradit žalované v běžné pariční lhůtě tří dnů dle § 160 odst. 1 o. s. ř., a to k rukám zástupce žalované (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu nebo která v rozhodování Nejvyššího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je Nejvyšším soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být Nejvyšším soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává u soudu prvního stupně do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí.

Plzeň 2. září 2026

JUDr. Iva Hejduková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.